

Årsrapport 2012
Kultursamordning Rosengård
c/o

Drömmarnas Hus

Fortbildning, Musik och picknick, Nordisk mytologi som teater, Mera Max, Gitte Pålsson, Romsk vagn, Banditsagor, Älgar som flyger, Miniröris, julfest, Skapande skola, utvecklingsarbete, nytt förslag till uppdrag...Ja allt det har skett inom ramen för Kultursamordningen det här året.

Varför?

Kultur betyder odla på latin. Voltaire sade redan på 1700-talet att vi måste odla vår trädgård. Barnen i Rosengård är vår trädgård och de behöver näring. Att se till att alla barn har tillgång till kultur är avgörande för växandet och en demokratifråga. I barnkonventionen står det att alla har rätt till en bra uppväxt och där är kulturen en viktig faktor. Skolan och förskolan är den arena där vi möter alla barn och därför är arbetet med kultursamordningen så viktigt. Vi ska se till att kvalitativ kultur når alla barn och vi ska också arbeta med att kulturen blir en naturlig del i skolan och förskolornas dagliga arbete. Kulturen är en resurs som på rätt sätt stärker lärandet och kan ge unika, rika upplevelser.

Kulturombuden - våra viktiga vänner

I stadsdelen finns det 26 kulturombud från förskolorna och 14 från skolorna. Kulturombuden är kultursamordnarens länk ut till skolorna och de som bär erfarenheter av hur det ser ut och de som arbetar aktivt med det kulturutbud som fördelas från centralt håll via KBU och Kulturproceduren. Det är ombuden som gör att det blir verklighet av kulturen på skolorna och förskolorna och det är helt avgörande att de har tillräckligt med tid att läsa mail och fördela platser till sina skolor och förskolor. De är också de som vi samarbetar med när det gäller att initiera nya projekt, fortbilda och inspirera och utveckla andra frågor som rör kultur i skola och förskola.

Kultur för barn och unga

Kultur för barn och unga, som är en del av Kulturförvaltningen Malmö stad, arrangerar regelbundna möten med alla Malmös 10 kultursamordnare. Vi får information om kommande utbud och annan viktig info. Kultursamordnaren är Rosengårds röst till KBU. KBU arrangerar årliga utbudsdagar för både förskolor och skolor där professionellt kulturutbud presenteras.

Förskolorna

Från kulturombuden har uttryckts en stor önskan att få arbeta tillsammans med Gitte Pålsson. Vi inledde året med en fortbildningsdag tillsammans med Gitte och 16 förskolepedagoger. Temat var Gittes sånger om djur "Veckans djur i parken". Sånger från boken lärdes ut och workshopen var mycket uppskattad. Alla fick med sig boken som också delades ut till de förskolor som inte hade möjlighet att komma.

Under april blev förskolorna erbjudna av KBU att gå på föreställningen "Veckans djur i parken" som spelades på Barnens scen i Folkets park. Som avslutning på temat arrangerade vi årets Musik och picknickdag med samma tema där även personal från terrariet i Folkets park deltog med flera olika läskiga djur.

Höstens tema blev ett samarbete med Musik i Syd och deras förskoleprojekt "Älgarna flyger". Lärande liv var också en samarbetspart. Projektet var uppdelat i tre olika delar och riktade sig till de yngsta barnen. Inledningsvis bjöd Katja och Anna på en konsert i Drömmarnas Hus orangeri. Kontrabas, cello, marimba och sång tog plats mellan fikonsträden och barnen fick sjunga med. Efter detta kom "Älgarna" ut till de deltagande förskolorna och hade rytmikleik där sångerna fördjupades och barn och pedagoger fick leka. Det hela avslutade med en "After dagiskonsert" i vår trädgård där även föräldrar och syskon var med.

Utöver detta har året för förskolorna innehållit Miniröris i parken, gästspel med Teater Sagohuset och föreställningen Mera Max, provföreställningen med "Den modige lille skräddaren" och naturligtvis den traditionella julfesten som drog nästan 500 förskolebarn.

Skolor

Vårens första projekt för skolorna var ett skapande arbete med utgångspunkt i Nordisk mytologi. Tre pedagoger från Drömmarnas Hus arbetade tillsammans med åk 4 på Apelgårdskolan och deras lärare Malin Bendroth och bildläraren Jennica Magnusson. De önskade ett projekt som kopplade direkt till skolarbetet så det blev dramatisering av berättelsen om Balder. Vi träffade klassen vid fyra tillfällen och barnen skrev två sånger och två koreografier och allt spelades upp på Drömmarnas Hus inför två andra klasser från Apelgårdskolan. Barnen skrev i utvärderingen att de var stolta över vad de hade skapat men förvånade att det blev en så kort föreställning.

Under 2012 firades det att det var 500 år sedan romerna för första gången kom till Sverige. I Malmö finns ett Romskt kulturcentrum som under året gjorde en Sverigeturné med sin Romska vagn. Vagnen har restaurerats och inretts för att kunna visa hur romerna levde. Vi fick möjlighet att ta emot vagnen under en vecka i oktober och inbjudna klasser fick både se vagnen och höra historien och dessutom delta i en workshop där man bland annat fick lära sig lite romani.

2013 har av FN utsetts till ett år för internationellt vattensamarbete. Drömmarnas Hus i samarbete med Rosengårdsskolan, Värner Rydénsskolan och Örtagårdsskolan skapade en inspirerande Vattenalmanacka. Eleverna och Drömmarnas Hus konstnärer/pedagoger arbetade fram bildmaterial till 12 stycken kalenderblad. Tekniken bestod av plast, papper, pennor, saxar och overheadprojektorer. Allt fotograferat material är inspirerades av vatten. Arbetet pågick under november månad.

Skapande skola

I februari 2012 skickades ansökan till Kulturrådet in om att genomföra ett nytt Skapande skola-projekt. Vi fick bifall men en väsentligt mindre summa än den som var sökt. Vi tog då beslut att använda en del av Kultursamordningens budget att stötta projektet. Projektet omfattar åk 1 på Rosengård och Örtagårdskolan, 85 barn och 11 lärare. Från Drömmarnas Hus deltar tre kulturpedagoger som arbetar med drama, dans och konst. Projektet inleddes i november med en workshop/föreläsning med Ulla Wiklund. Ulla arbetar som konsult i skolutvecklingsfrågor och har bland annat fördjupat sig i reflektion. Hon höll en mycket uppskattat workshop som blev en perfekt inledning på projektet. Det har funnits en stark önskan från alla att detta projekt ska skapas i nära samarbete med lärarna och Drömmarnas Hus och vara tydligt kopplat till skolarbetet. Under november och december planerades projekt både innehållsmässigt och rent praktiskt. Projektet startar med klasserna 15 januari och pågår fram till påsk.

Projektet kommer att handla om framtidsbilder. Vem vill jag vara i framtiden? Hur ser mina drömmar ut? Vi kommer att jobba med fysiska uttryck för detta i form av dockor. Final med utställning blir 12 mars i Tegelhuset. Under projektets gång kommer också klasserna från de båda skolorna att möta varandra.

Statistik

För andra året i rad har KBU sammanställt statistik över hur utnyttjandet av det centralt fördelade utbudet ser ut. Tyvärr är det ingen rolig läsning för Rosengård. Det finns en siffra som redovisar utnyttjandegraden, dvs hur stor procent av det man har fått sig fördelat man faktiskt tar del av. När det gäller förskolorna är den siffran tyvärr kraftigt sjunkande. Från att ha legat på 88 % under förra läsåret har vi det här läsåret sjunkit ner till 68 %. Detta är en mycket negativ trend när förskolorna alltid tidigare har varit duktiga på att ta aktiv del av kulturutbudet.

Om man tittar på skolorna är siffran tyvärr ännu sämre. Från en alarmerande låg nivå (lägst i hela Malmö) på 56 % har siffran sjunkit ytterligare till 52 % under vårterminen 2012. Anmärkningsvärt är att delaktigheten från Rosengårdsskolan åk 6-9 i kulturutbudet är 0!!! Man har alltså inte gått på något enda av de arrangemang som skolan har fått tilldelat.

Om man översätter detta till pengar så tappar stadsdelen 118 247 kr vilket är en ökning jämfört med föregående läsår.

Gästspel

Kultursamordningen tar emot och administrerar ett antal gästspel varje år. Vi förlägger de oftast i våra lokaler men även ute på skolor och förskolor. Under 2012 har vi haft sex gästspel där vi har erbjudit 10 föreställningar och sex workshops som sammanlagt har besökts av 540 barn.

Utvecklingsarbete

På uppdrag av stadsdelen har vi inom ramen för Kultursamordningen genomfört ett utvecklingsarbete under våren. Vi bildade en arbetsgrupp bestående av Caroline Ulvsand Drömmarnas Hus och Kultursamordnare, Hans Liiksaar Rosengårds stadsdel, Annika Persson Förebyggande och Fritid och Frida de Oliveira Lundquist utvecklingsavdelningen. Under mars och april ägde ett antal möten rum där vi diskuterade nuvarande uppdrag, eventuell brister, tankar på förändring och frågeställningar till kulturombuden. Gruppen hade ett stort engagemang och i april genomfördes ett välbesökt möte med kulturombuden. Vid mötet presenterades också den sedan januari antagna handlingsplanen för Kultur i skolan. Diskussionens vågor gick höga och många av kulturombuden reste stora frågor kring hur handlingsplanen ska implementeras. Man hade också en hel del tankar och förslag till förnyat Kultursamordningsuppdrag. Drömmarnas Hus formulerade ett nytt förslag utifrån dels de förslag som diskuterades fram på mötet, nya Handlingsplanen och egna tankar och idéer. Förslaget presenterades på ett ledningsgruppsmöte 19 juni. På mötet framkom att inga nya medel finns att lägga in i ett nytt förslag vilket innebär att förslaget som helhet inte är genomförbart.

Förslag till utvecklat kultursamordningsuppdrag

Detta är det förslag som presenterades på ledningsmötet 19 juni.

Bakgrund

Sedan 1996 har Drömmarnas Hus haft uppdrag från Rosengårds stadsdel att ansvara för, driva och utveckla kultursamordningen. Grunden i uppdraget har varit att fördela, samordna och initiera kulturverksamhet för stadsdelens skolor och förskolor. Basen för samarbetet är skolor- och förskolornas kulturombud. Över tid har uppdraget resulterat i många olika projekt, fortbildningar, arrangemang och kulturupplevelser för Rosengårds barn och unga.

2010 beslutade man från stadsdelens sida att halvera tjänstegraden från 100 % till 50 %. Detta har inneburit en stor förändring. Det finns inte längre utrymme att ha täta regelbundna träffar med kulturombuden för att initiera nya projekt och ha en levande dialog. Kultursamordnaren har inte längre möjlighet att delta i de många intressanta utbudsdagar som är grunden till att veta och känna till det kulturutbud som finns i regionen. Det finns inte möjlighet att besöka skolor och förskolor för att vara uppdaterad om vad som händer när det gäller kultur och att lyssna och ta vara på lärare och elevers idéer. Detta får till resultat att kultursamordnaren inte har möjlighet att vara lika förankrad som tidigare. Vi kan också se att utnyttjandegraden av den kultur som fördelas från de centrala inköpen (KBU) har gått ner drastiskt när det gäller skolorna.

Nuvarande uppdrag

Kultursamordnaren deltar på centrala kulturgruppsmöten (KBU) där Malmöövergripande frågor diskuteras och erfarenheter mellan stadsdelar delas. Månatliga möten.

Kultursamordnaren har dialog och möten med alla kulturombud för Rosengårds förskolor och skolor. På mötena avhandlas kommande projekt och aktiviteter för den egna potten pengar inom stadsdelen, information från KBU, statistik, inspiration osv.

Kultursamordnaren administrerar, bokar och arrangerar de aktiviteter som beslutas i samarbete med kulturombuden.

Kultursamordnaren följer upp det som fördelas från KBU (centralt inköpt kultur för skola och förskola) och hjälper till med de manuella (inte Kulturproceduren) fördelningar som KBU behöver hjälp med.

Kultursamordnaren bevakar och erbjuder stadsdelens skolor och förskolor lämpliga aktiviteter och verksamheter som bedrivs i Drömmarnas Hus regi.

Kultursamordnaren initierar, samordnar och projektleder Skapande skola.

Kultursamordnaren avrapporterar till Barn och Ungdomsavdelningen.

Förnyat utvecklat uppdrag

Drömmarnas Hus har lång erfarenhet av att arbeta med kultur för barn och unga både i samarbete med skolor men också på andra arenor. 2010 vann Drömmarnas Hus Kunskapspriset som delas ut av Nationalencyklopedin. I nuläget gör vi mycket mer än vad vi har uppdrag att göra och får finansiell ersättning för och vi ser också att vi skulle kunna göra mycket mer med ett utökat uppdrag.

Stadsdelen tar del av flera av de projekt som Drömmarnas hus bedriver som t ex Mitt Område, Drömkören, Team Guran, Lärande liv och de stora produktioner som vi de senaste fem åren har genomfört. Utöver att vi har samarbeten på Rosengårds skolor så har vi många barn och unga som tar del av vår kvällsverksamhet. Många av de barnen har fått kontakt till oss genom det arbete som vi gör i skolor.

Med utgångspunkt i den nya Handlingsplanen för kultur i skola och förskola som har antagits kan vi se att det finns många delar som kultursamordnaren och Drömmarnas Hus kan bidra med. Utöver detta har vi även ytterligare förslag på utvecklingsområden.

Samarbetet med skolor och förskolor

I programförklaringen till Handlingsplanen skriver Eva Ahlgren och Jytte Lindborg att ” Handlingsplan för kultur i skolan för Rosengårds skolor 2012-2014 är ett dokument som tydligt beskriver en viljeriktning och ambitionsnivå för vårt arbete med kultur i Rosengårds skolor. Genom att tilldela kulturen rollen inte bara som ett mål i sig, utan också som ett medel för ökad måloppfyllelse, säkerställer vi kulturens roll i skolan”.

Frågan om hur kreativitet och kultur kan stärka lärandet har blivit högaktuell de senaste åren. Det finns många organisationer, forskare och praktiker som tydligt visar styrkan i ett lärande som stärks av kulturella uttryck och där kreativiteten blir ett sätt att arbeta som skapar förståelse för att kunskap till stora delar handlar om att veta HUR jag gör för att lära mig och inte VAD jag ska lära mig. I Sverige finns många erfarenheter och stor kunskap om detta område på flera håll. Ulla Wiklund har bland annat fördjupat sig kring hur estetiska läroprocesser kan förbättra skolans resultat i ämnesutveckling och lärande. I Göteborg finns projektet KLIV (Kultur och lärande i vardagen) där Pia Vretlind är drivande. Under två år arbetar man med syftet att öka elevernas lärande genom samverkan mellan skola och kultur på ett kontinuerligt och hållbart sätt. Internationellt finns mycket erfarenhet och kunnande inom området. Paul Collard och organisationen CCE har länge arbetat med att koppla kreativitet och kultur till skolans arbete och har ett stort antal rapporter och forskning som visar att arbetssättet inte bara ger bättre måloppfyllelse men också gör unga människor bättre rustade att ta del i dagens kunskapssamhälle. Guy Claxton, professor i didaktik i Winchester och ledare för ”Centre for Real-World learning”, har genom sin forskning visat hur man bygger för ett livslångt lärande och vilken avgörande roll kreativiteten har för detta.

Här finns med andra mycket att stödja sig på som visar framgångsfaktorerna i att satsa på kreativitet och kultur i skolan. Framtidens skola är en stor satsning från stadsdelens och vi är övertygade om att om man också tar in kreativitets- och kulturperspektiv som en stark ingrediens kan vi tillsammans arbeta för att vända utvecklingen till något starkt och bra.

Hur kan vi utveckla arbetet med kultur i skolan och förverkliga den nya handlingsplanen och hur kan kultursamordningen och Drömmarnas Hus fungera som en resurs i arbetet?

I nuläget finns inte resurs inom ramen för kultursamordningen för fortbildning och utveckling för kulturombuden. På de möten som har hållits med kulturombuden finns en stark efterfrågan från kulturombuden på mer kunskap om hur man kan jobba med kultur i skolan och framförallt hur man kan koppla det dagliga skolarbetet till kultur och kreativitet. I Handlingsplanen finns beskrivet ett operativt mål om att **skapa** tydliga strukturer för hur detta ska gå till. Det finns också i Handlingsplanen beskrivet att detta ska ske genom tid i LPP. Här kan kultursamordnaren och Drömmarnas Hus och vara en resurs.

- Genom ett utvecklat kultursamordningsuppdrag finns möjlighet att bedriva ett utvecklingsarbete tillsammans med kulturombud och andra för att öka elevernas lärande
- Tillsammans skapar vi tydliga strukturer för hur detta blir en vardaglig del i arbetet

Drömmarnas Hus har många erfarna kulturpedagoger/konstnärer som arbetar på kreativa sätt med kultur i skolarbetet. Att ta tillvara på dessa erfarenheter som finns i stadsdelen ser vi som en stor vinst. Det finns i Handlingsplanen beskrivet att man ska jobba med metodutveckling för att klara detta och likaså där tror vi kultursamordnaren och DH kan vara en resurs. Naturligtvis ska man också anlita annan kompetens än Drömmarnas Hus i detta arbete men vi tror att kultursamordnaren har kunskap och kompetens att kunna planera detta arbete i samarbete med skolorna.

- Genom samarbete med Drömmarnas Hus konstnärer och kulturarbetare använder vi kunskap och erfarenhet kring lärande och utarbetar metoder för hur kreativitet och kultur blir en resurs i skolarbetet

Om det ska vara möjligt att genomföra de beslut som finns antaget i Handlingsplanen krävs att man avsätter resurs att arbeta med frågorna både för kulturombuden men även annan personal på skolorna och på förskolorna. Det krävs också resurs att samordna arbetet. Vi föreslår att kultursamordnaren har en central roll i detta i nära samarbete med skolorna, dess ledning och kulturombuden. Det krävs en tydlig struktur för hur arbetet ska gå till och att de inblandade får ett uppdrag som är väl förankrat. Detta var en del av de synpunkter som fördes fram på mötet 9 maj från kulturombuden. Andra synpunkter från kulturombud: man får ökad måluppfyllelse om man arbetar med kultur, mer kultur i vanliga undervisningen, lärarna får en kick och positivt med skapande skolaprojekt och andra samarbetsprojekt med kulturaktörer.

Skapande skola är en statlig finansieringsform för att arbeta med kultur i skolan. Kultursamordnaren har i uppdrag att initiera och samordna Skapande skolaprojekt. Stadsdelen har genomfört tre Skapande skolasatsningar. Tyvärr kan vi se att Kulturrådet har ändrat riktlinjerna för fördelning av bidragen. Man har numera ett nyckeltal på 250 kr per deltagande elev vilket främjar kvantitet i stället för kvalitet. Vi ser att i framtiden kommer Skapande skola endast fungera som ett komplement till andra kulturprojekt och vi ser det som avgörande om man ska kunna arbeta fördjupat med kultur att stadsdelen fortsätter att avsätta projektpengar för att eventuellt stödja de Skapande skolaprojekt som får stöd.

- Avgörande för framgång är att avsätta resurs, tid och en tydlig plan för hur man ska arbeta med dessa utvecklingsfrågor. Vinsten blir en utvecklad syn på lärande och kunskap

Samlad kulturpedagogisk resurs

För alla dessa utvecklingsområden som beskrivs ovan: LPP, metodutveckling, kulturprojekt och kopplingen mellan kultur och lärande så föreslår Drömmarnas Hus att det finns resurs för två pedagoger att arbeta kontinuerligt. Vi tror att det är viktigt att kunna vara förankrade i stadsdelen, lära känna barnen och personalen på skolorna och på det sättet möta de behov som finns. Genom det internationella projekt "Artists in Creative Education" som Drömmarnas Hus var delaktig i, så finns en stor samlad kunskap och erfarenhet av hur man på bästa sätt kopplar kultur till kreativt lärande. Dessa två kulturpedagoger/kulturarbetare kan vara med vid LPP, planera metodutveckling, delta i projekt och fungera som en kulturresurs för skolorna.

- Genom att satsa på kulturpedagogisk resurs ger man verktyg att göra ett långsiktigt utvecklingsarbete och inte tillfälliga projekt och nedslag

Som referens till detta är det bra att känna till att man sedan många år i Västra Innerstaden har en verksamhet som kallas för Kulturkopplingen. Det handlar om en stab av kulturpedagoger som är anställda som en resurs för skolorna, både pedagogiskt och som fortbildning. 3.5 tjänster. Verksamheten är oerhört populär och efterfrågad.

KBU förser Malmö och Rosengård med centralt inköpt kultur som fördelas via kulturproceduren. Målsättningen från KBU är att alla barn i Malmö ska få ta del av **minst en** kulturupplevelse per år. Tyvärr är statistiken just nu nedslående för Rosengårds skolors del. Utnyttjandegraden av den fördelade kulturen var vt-11 56%. Om man från stadsdelens sida visar att man ser kultur som en viktig faktor för lärande genom de satsningar som beskrivs ovan så tror vi också att man kan använda den redan nu fördelade kulturen på ett bättre sätt. Man kan arbeta med projekt som får sin final i den föreställning eller annat som KBU har köpt. Det vill säga 1+1=3

Ungas delaktighet

I Handlingsplanen finns en punkt som handlar om koppling till ungdomskultur och tendenser i tiden. Man talar också i slutet av Handlingsplanen om ungas syn på behovet av kultur och möjlighet att påverka och vara delaktig. Vi föreslår att kultursamordnaren är med och skapar en ung referensgrupp, ett forum, där man lyssnar och tar in de unga i arbetet. Detta bör göras i samarbete med andra verksamheter i stadsdelen som Lärande hela dagen, Tjejer i förening och andra ungdomssatsningar.

Sammanfattning

Genom ett utvecklat kultursamordningsuppdrag ser vi en stor potential i att bättre ta tillvara kunskap och erfarenhet hos Drömmarnas Hus som finns från 22 års arbete med kultur och skola. I den stora och viktiga diskussionen som handlar om lärande och synen på kunskap kan vi tillsammans bedriva ett utvecklingsarbete som syftar till att barnen i Rosengård ska vara bättre rustade och ha de verktyg som krävs i vårt kunskapssamhälle. En av framgångsfaktorerna i utvecklingsarbetet är att det är långsiktigt och vi förordar därför treåriga avtal.

<http://ullawiklund.wordpress.com/kultur-i-skolan/>

<http://www.lararnasnyheter.se/chef-ledarskap/2010/12/02/konst-oppnar-kreativt-larande>

<http://www.creativitycultureeducation.org/the-evidence>

<http://www.guyclaxton.com/blp.htm>

Avslutning

Framtiden är kort...

Drömmarnas hus har fått förlängt samma avtal med stadsdelsförvaltningen på 50 % kultursamordning men enbart 6 månader. Sedan 2010 halverades tjänsten och 2013 är avtalet halverat. Det innebär att det är svårt att planera, engagera och bedriva ett långsiktigt arbete. Vi ser att det är alarmerande siffror ur statistiken för Rosengård och har sedan 2010 rapporterat om detta och velat sätta in åtgärder. Vi blev därför glada när arbetet med handlingsplanen startade men upplever nu utifrån rådande korta avtal, rådande nedslagna statistik att inget sker. Det känns därför mycket ledsamt att skriva att vi inte ser en ljusnande framtid för kulturen i Rosengård. Det har inte prioriterats och man har inte genomfört de förslag vi tillsammans med kulturombud föreslagit.

Vår förhoppning är nu att den nya organisationen som genomförs i Malmö tydligt ska ta ett krafttag och göra åtagande för kulturen.

Caroline Ulvsand Kultursamordningen 2013-02-25